

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Io. Freinsheimii Commentarii in libros svperstites Q. Cvrtii Rvfi

**Freinsheim, Johann
Curtius Rufus, Quintus**

[Argentorati], [circa 1639 oder später?]

Cap. 9

urn:nbn:de:bsz:31-103771

mat infra 6, 9, 34. eoque rogat Philotam, qua lingua uti velit in dicenda causa. Raderus.

6, 8, 25. *IN PACE ERAT VULGI*) Mirum interpretamentum horum verborum est in Radero: Apud Macedones rex ipse populum seu exercitum foris, plebem domi consulere debebat, in cuius pace, auctoritate, potestate reus erat, donec iuberet reum vivere vel mori. At ego sic capiebam, quasi dixisset, *Id in pace erat vulgi*: quam tamen voculam pro more suo omisit. *Id*, ea res, nimirum ut iudicaret in capitali causa, *in pace* dixit; hoc est tempore pacis, vulgi id erat. Exemplum eius moris apud Probum Eamene; *Hic, qui deseruerant, exercitus suffragium ferente, capitis absentes damnantur, in his Eumenes*. Idem & Diodor. 18, 37. narrat. Vide insignem locum Polybii 5, 27. vbi de Leontio.

NISI PRIUS) Bona haec lectio & vera, quam nuper explicauimus in Indice Floriano, vocab. *Auctoritas*. Vbi Florus plebem auctoritate Menenii reuocatam scripsit; hoc est, persuasione viri grauis & prudentis reductam. Sic apud Cicer. offic. 3, 27. de Regulo, qui captiuos negabat reddi debere; *Cuius cum valuisset auctoritas*: hoc est, cum persuasisset patribus ira faciendum. Huius igitur loci sensus hic est: Rex pro potestate necem reo inferre non poterat, nisi prius populo approbasset sententiam. Sic apud Sulpic. Sever. lib. 2. hist. sac. haec opponuntur: potestate regis vsuri, vbi auctoritate sua parum valuissent. Politici qui hoc loco vtuntur, vt regi persuadeant, cum auctoritati parandae, tanquam munimento potentiae incumbere debere, mentem huius scriptoris non sunt assequuti. Multo minus Surlus, qui ad Ann. MDLX. ex *Apostolicae sedis auctoritate* probare vult potestatem.

6, 9, 1. *REI*) Sic esse legendum non dubitabis, cum variarum libellum introspereris. Ego libens etiam praecedens vocabulum mutem; *haud parua rei*.

6, 9, 2. *INTENDAM*) Nihil huc pertinent oratoriae morae, priusquam incipiant loqui. Sed gestus hic ex interiori affectu nascitur, vt supra ad 5, 5, 23. notatum est. Quo pertinent exempla Virgiliana à Radero adducta *Aen.* 1, 565.

Tum breuiter Dido vultum demissa profatur.

& *Aen.* 3, 320.

Deiecit vultum, & demissa voce locuta est.

Item Eusebii hist. Eccl. 2, 17. in illa fabula non-fabula Clementis, de iuvene ab Apostolo Ioanne conuerso. *Ille vbi haec audierat, primum oculis humi defixis consitiis &c.* & Plutarch. Artaxerxe cap. 22. *Hic ceteri exitum iam & finesiam sortem cernentes Mithridatis, in terram oculos deiecerunt.*

6, 9, 3. *VESTRIS*) Excerpta Var. Lect. Bongars. notant in Mss. esse *vestri*: adscriptumque est nomen Gellius. opinor Virum illum Clarissimum id adnotasse, quod pro vera haberet eam lectionem, *conspectus vestri*, pro *consp. vester*. & ex Agellio defendere statueret, in cuius Noct. Attic. 20, 6. eius generis exempla reperiuatur. Atque sic etiam locum hunc scripsit C. Barth. Aduers. 20, 6. apud quem bonos scriptoris huius Codd. fuisse nouimus. Item Rubenius Elector. 1, 33. vt putem genuinam esse lectionem, pra illa editionum, *vester*. Ita supra 4, 12, 9. dicere maluit *originem sui* quam *originem suam*. Plinius Epist. 9, 19, 7. *Memoria nostri durabit, se vita meruimus.*

SPIRITVS) Supposititium est, libenterque verbum vicarium ei dem. *superemus*. Ruben. d. l. at Barthius *speratus* legit: ego illud longe praeferam, qui sciam eo ordine saepe confurgere orationem.

6, 9, 4. *AVTEM*) *Malo enim*. Bongarsius.

6, 9, 7. *PARTICEPS*) Ita in Codice Constantiensi exaratum est, & Modius legit. vulgo *in particeps*, scriptum cum Acidalio reor, *inter particeps*. Raderus.

rus Sic mox 6, 9, 5. *inter coniuratos*. Mss. lectio est *inparticeps*, unde fieri quidem posset *in parte cepti seel.* sed non placet.

6, 9, 8. *AD IPSUM*) Planius, & nisi valde fallor verius, *ad ipsam*, quam *id ipsum*. Et firmante postea vno Mss. recipiendum putavi.

6, 9, 9. *METRON*) Certissimam Acidalii correctionem sequuti sic edidimus, quod & Raderus iam fecerat. Omnia vrgent & postulant ita legi: etiam illud; *Philotas solus nihil timuit*, quod *solus* valde tepidum foret, si vnum tantum nominasset, qui *timuerit*. Sed robustissimum hoc, quod dicitur irrupisse quidam ad regem, ubi lauabatur, quod non Cebalino, sed Metroni conuenire, ex ipso Curtio satis perspicue constat.

NON TIMUIT) Caue negationem tollas, ni sententiam deteriore[m] velis reddere. Cebalinus rem detulit, etiam cum periculo tormentorum, per quae inquiri poterat, si quid in eius delatione suspectum fuisset: quod euincunt etiam illae voces; *incertam rem deferens*. Nisi enim statim patuissent insidiae, torqueri potuisset, vt cuius ope, consilio, quibus iudiciis tantam rem detulisset, cognosceretur.

SOLVS) Inuidiose hoc & acerbe. Cato apud Sallust. Cat. 52, 10. in Caesarem: *Sin in tanto omnium metu solus non times, eo magis refert, me mihi, atque vobis timere.*

6, 9, 10. *ISTE*) Veram puto lectionem, quam & libri praefereunt: *Iste si regis periculo commoueretur &c.* Longe certe deterior illa. *Iste regis per, cum moueretur.* Hoc enim vult efficere: Philotae non esse curam salutem regis, atque id deinde trahit in crimen coniurationis.

6, 9, 11. *SPIRAT*) Hoc malui quod calidius est, & *auida illi spei* magis congruit: lentius erat illud vulgatorum, *sperat*.

6, 9, 12. *ORBITAS*) Nam illa contempta, & iniuriae obnoxia, tantquam nullo vindice. Vt contra liberi *subsidia sunt dominationi*, vt vocantur Tacito 1, 3, 1. Quem ad locum elegantissimi ingenii Virum, Christ. Forstnerum vide. In eam sententiam Euripides

ῥιγασσοι παῖδες, ἕρπου δειψασσι, id est, vertente Lipsio; *Minimen aule regis sunt liberi*. Suetonius de Galba 17, 1. *Despectui esse non tam senectam suam, quam orbitatem raris*, Pisonem &c. filiumque appellans, perduxit in castra. & de eodem Tac. H. 1, 16, 5. *Hac de causa Nerua, qui propter senectutem minime honorabatur, sed contemptus erat, in Capitolium conscendit, ibique magna voce, Quod felix &c. Traianum adopto.* Xiphilin. ex Dione.

QVOD SINE LIB. SVM) Annon haec est explicatiuncula vocis *orbitas*?

IN FORBIS) Sic Clearchus ad suos milites: *Vos ego mihi patriam, vos amicos, vos socios duco; vobiscum, vrbicumque fuero, honoratum me fore existimo.* Xenophon lib. 1. *ἄραβάρ.*

6, 9, 17. *CONSOBRINVS*) Amyntas Perdicae Maced. regis F. fuit sub tutela Philippi patris. Filiae nuptiis ab eo honoratus, Alexandro successori vitae insidias parat, caede eius regnum ad se retracturus: quibus detectis & poenas scelerati conatus luit, & in amicum Philotam, Parmenionis F. occultum Regis odium concitat. Polyannus 8, 59. Iustinus Orosius 3, 14. Curtius pro sororio *consobrinum* Alexandri vocat, corruptis haud dubie exemplaribus. Reinec. in regno Macedonico. Quod de *consobrinis* apud Curt. dicit, idem & apud Iustin. 12, 6, 14. & Oros. 3, 18. existat. Ergo nulum in scriptura mendum est; sed *consobrinis* pro patruelis ponitur; quod a plerisque, & Trebatio, factum testatur Paulus in l. 10. de gradibus. quomodo & Eutrop. lib. VI.

M. L.

M. Lucullum, Lucii *consobrinum* vocat. Fallitur ergo & Raderus, qui inde argumentatur Amyntam Olympiadis sorore, & Arisba rege Molossorum genitum. Nam Perdicæ filium diserte facit Arrianus apud Photium, Polyænus, & ipse Curt. 6, 10, 24. Non autem est Amyntas, qui Dario militavit, nam ille apud Memphim occisus est; alterum Alexander sustulit, ut ex Iustino constat. Ille Antiochi filius fuit, Arrian. 3, 6, 6. hic Perdicæ. An autem idem sit, qui cum Parmenione & Attalo in Asiam à Philippo præmittitur, apud Iustin. 9, 5, 8. & Orofium 3, 14. dubitari potest.

ATTALO) Huius Attali sororem Philippus pater, expulsa cum filio Olympiade, in matrimonium accepit. Plutarch. cap. 15. non sororem Attali, sed sororis filiam Cleopatram ductam ait, ita ut Attalus Cleopatram auunculus fuerit. Odium autem Alexandri in Attalum inde exarsit, uti tradit Plutarchus: In nuptiis Cleopatram, quam Olympiadi superinduxit, Attalus seu frater, seu patruus, seu auunculus sponse, in epulo nuptiali cum vino incaluisse, hortatus est Macedones, ut iustum à diis ex Philippo & Cleopatra regni exposcerent hæredem & successorem. quo dicto non immerito inflammatus Alexander: Quid, inquit, scelus, nos sibi sperari videmur? simulque cum dicto craterem, Lapitharum ritu in os Attali iaculatus est. Qua re incensus ipse Philippus, filium stricto sacro insecutus est, sed felici per iram & vinum casu, pede offenso prolapsus, Alexandro spacium dedit se subducendi, qui interim in patrem iocatus: Hic inquit, Macedones parabat ex Europa in Asiam transmittere, qui à lecto in lectum sine lapsu transire non potuit. Indeque cum matre patria excessit, & Olympiadem in Epiro collocavit, ille in Illyricum se contulit, ægre inde à patre etiam vocante rediit. Idem Athenæus 13, 1. Attalus interim cum Parmenione & Amynta in Asiam aduersus Persas missus, occiso Philippo, res novas moliri cepit, & regno tendere insidias, quod non ignorabat Alexander, qui illum submissis cum armorum manu [simmo dolo, non vi, casus est Attalus.] Hecateo in Asia sustulit. Quod describit Diodorus 17, 5. Idem Attalus impurissimum monstrum, Pausania iuvene ludibrio conuiuiarum obiecto occasionem præbuit Philippi regis occidendi, qui cum vindicare iniurias Pausania de Attalo sæpius questi negligeret, pro reo ipse reus poenas morte luit, ut Iustinus 9, 7, 5. proluxe denarrat. Raderus Quod de Attali cum Philippo coniunctione varie traditur, alii Cleopatram fratrem, alii patruum, auunculum alii faciunt. id totum accidit ex *ἀνευλα* vocabulorum, quibus cognationum adfinitatumque gradus exprimitur. Cum enim à diuersis auctoribus Cleopatram vocetur *ἀδελφός*, *ἀδελφὸς*, *ἄδελφός*, *ἄδελφον*, dispiciendum est, quo gradu proprie fuerit. Tradit Athenæus lib. 13. post pr. Cleopatram Attali fuisse *ἀδελφόν*, quod reddiderunt neptem ex fratre, potuissent & ex sorore: (si Latini sic loquerentur) nam vtrumque significat. Sed mirum hoc, quod Cleopatra sit Attali *ἀδελφὸς*, & idem Attalus eidem *ἀδελφός*, ut vocatur à Diod. 16, 94. & Gemisto. An igitur exemplum est l. 14. de grad. cognat. an & *ἀδελφός* patruum significare potest? an errat Diodor. an vitium est in scriptura, & *ἀδελφόν* dicere voluit, ut mox 17, 2. Hoc certe magis est, ut videatur. Scimus enim *ἀδελφός*, ut & fratris vocabulum late protendi. Sic Saluatoris nostri fratres legimus, cum ipse nec consanguineum vllum haberet, nec vterinum. Sed *ἀδελφόν* etiam de nepote ex fratre aut sorore dici memini, sic utique apud Gregoram 3, 5. Theodora Theodori Imp. filia dicitur Afanis Bulg. regis *ἀδελφὸν* soror, non *ἀδελφὸν* neptis ex sorore, ut quidem erat. Contra autem & *ἀδελφόν* de fratre patruæ dici animaduerti, quomodo Plutarcho Alex. cap. 2. Arymbas est *ἀδελφός* Ὀλυμπιάδου, qui haud dubie eiusdem *patruelis* fuit, si Iustino 7, 6, 10. credimus. sic infra Amyntas regis *frater* dicitur 6, 10, 24. Cicero Philipp. 2, 38. *filiam eius, sororem suam*. quæ erat patru filia. Adde Vellei. 2, 8, 2. Pighium Annal. Rom. DCLXXVIII, ubi de Lentulo Sura. Ciceron. Ep. famil. 5, 1, 5, 2.

5, 3. Eo sensu Augustin. epist. CLXX. ad Seuerinum : secundum carnem fratres sumus. & apud Iustin. 17, 13, 16. Alexandri Epitotæ frater dicitur *Æacides*, quum patruelis esset. *Θεῖος* autem etiamsi auunculum à patruo non distinguat, tamen in gradu suo manet. Proinde definimus Attalum illum non fuisse fratrem Cleopatæ, non eius fratre, vel sorore genitum, sed potius *θεῖος*, siue *πατρὸς ἀδελφός*, siue *πατρὸς ἀδελφός*: hunc tamen magis, quando & Athenæi verba eo inclinare videntur.

6, 9, 20. *LINGVÆ TEMERITAS*) Quam fere semper præcedere Lipsius Polit. 10, 4. notat. Eademque est sententia Cassii apud Tacit. 14, 44, 1. *Credivit sine seruum inverstienti domini animum sumpsisse, ut non vox minax excideret, et nihil per temeritatem proloqueretur?* Sunt tamen exempla in contrarium, sed non huius loci.

ID SI IPSE ADMISIT) Pronomen à præcedenti voce repetitum, cetera à Mss. Editi *se ipsum dimiserit*, sensu non quidem inepto: sed qui longius abit à libris. Quem nos elicimus, Antipatri est apud Plutarch. Apophthegm. cap. 50. qui occisum ab Alexandro Parmenionem cum audivisset, dixit: *Si Parmenion insidiatus est Alexandro, cui tandem credendum erit?*

6, 9, 21. *ÆQUITATVI*) In prælio Ifsico, *Vniuerso equitatus sociorum Philotas Parmenionis F. præerat.* Arrianus 3, 2, 23. qui tamen *τῶν ἰταίων* dixit, quod interpretes sociorum. Sed illud *ἰταίων* amicorum reddere debuerant, ut in aliis eiusdem auctoris locis, 3, 11, 27. & 7, 4, 32. *Erigyius*. iam inter has notas animaduerti. idque vel ex hoc Curtii loco claresceret. *optima exercitus parti, principibus nobilissima iuueniuntis.* Vides de Macedonibus sentire regem. ergo & apud Arrianum euidenter distinguuntur. cum enim hunc *amicorum τῶν ἰταίων* equitatum iam in dextro cornu collocasset; statim n. 24. *socios equites, τῶν ζυμφοχῶν* posuit.

VNUM) Addit hoc non temere diligentissimus auctor, sed quia post Philotæ necem duos deinceps rex præposuit, idem consilium sequutus, quo & Ægypti administrationem pluribus credidisse supra notauimus. Docet hoc vnus, quod sciam, Arrianus 3, 5, 24. *Post hæc Alexander equitatus duos ex amicis Hephestionem Amyntoris filium, & Clitum Dripidis præfecit, diuisisque in duas partes sociorum copiis (neque enim Philotam volebat tot equitibus, qui alioqui præstantissimi totius equitatus & dignitate, & bellica virtute erant, solum præfectum esse) ad eos peruenit &c.* Vbi iterum pro sociorum copiis, *amicorum* lege; & aduerte simile Curtianæ obseruationi, de eorum dignitate & præstantia elogium. Ceterum quid est illud de Philota, quem iam occisum narrauerat? De eone vltra iam quaestio esse potest, quotæ copiarum parti præponatur? Græca sic habent; *ὅτι ἔδδὲ φίλων ἂν ἡβάλιστο, ἐν τούτων ἰππέων &c. ἐξ ηὐτῶν.* Vanum est dicere, ne Philotæ quidem dum viueret, totum eum equitatum commississe: contrarium enim & ipse Arrianus iam affirmavit, & ad finem Philotæ sic fuisse Curtius hic, & n. 26. indicat. Hoc quoque loco de ea re non cogitare Arrian. patet, nam Philotæ morte exposita, tum demum de successoribus eius, & diuisa in duos potestate loquitur. Credo scripsisse; *ὅτι ἔδδὲ φίλων ἂν ἡβάλιστο ἐνα &c.* neque enim quemquam *amicorum* volebat *magis tot equitibus &c. præfectum esse.* Nimirum Philotæ negotio monitus nolbat in vnus deinceps manu tantam esse vim copiarum; ut si mouere quid vellet, regi possit esse formidabilis.

6, 9, 23. *PETIERAM*) Bong. *petieram in periculo*, auctius: & opinor, melius.

6, 9, 26. *IMMO VINCTVM*) Hoc enim aliquanto amplius est, quam damnatum. Damnati enim demum vinciebantur executionis gratia, si soluti causam dixissent. Vnde intelligas cur Philotas infra 6, 10, 4. dicat: *vincti hominis*

non superuacuum solum, sed etiam iniuriam defensionem esse, quæ iudicem non doceri videatur, sed arguere. quippe qui iam prædamasset reum. Et Amyntas 7, 1, 20. siue præiudicio dicimus causam, liberis corporibus. Sæpe tamen & ex vinculis causam dicebant, præsertim in grauioribus criminibus: & ubi suspicio suberat ne fugeret reus, aut per vim eximeretur. Cæsar de bel. Gal. 1, 4. Heluetii moribus suis Orgetorigem ex vinculis causam dicere coegerunt. Quod quamquam moribus Heluetiorum tribuat, idem tamen & apud Romanos sæpe obseruatum est. Sane D. Paulum, quamquam ciuis Rom. esset, ex vinculis causam dixisse, constat ex Actor. 26, 29. Item Vibium Serenum ex Tac. 4, 28, 4. & Pleminium. Liu. 29, 19, 5. item apud alias nationes, vide Xenophont. pag. 450. D. Vnde pro re absurda apud Plautum Trucol. 4, 3, 62.

Callicles, vide queso homini ne facias iniuriam.
Reus solutus causam dicit: testis victos atines.

In priori versu legendum omnino est, vide queso mihi, pro vide queso homini, quod obiter moneo. Sucton. Nerone cap. 36, 3. Coniurati è vinculis triplicium catenarum dixerunt causam. Sic L. Cornelia cauebatur, vt occiso domino, de his, qui ante questionem habitam fugerint, si aperto testamento liberi scripti inueniantur, lege de Sicariis iudicium fiat. ita vt ex vinculis causam dicant. Et l. 2. de custod. reor. seruus capitali crimine postulatus si non defendatur, ex vinculis causam dicere iubetur. Ex quibus tamen an inaduer- tas regulariter non ita fuisse, sed vt soluti responderent. Hinc igitur illa Philotæ vin- cula, quod iam iudicio regis prædamnatus esset: hinc & obsoletum illud amiculum, cui falso aliam causam attribuunt.

REDITVRVM) Ab eadem mente supra 3, 5, 6. sibi easdem terras, & quæ sequuntur.

6, 9, 28. AMYNTAS) Si diligenter rem introspicias, satis apparebit non esse pro eodem habendum, qui infra ab initio lib. 7. causam dicit. Est & alius Amyntas Arrhabæi filius apud Arrian. 1, 4, 17. & 1, 5, 7. ubi de pugna ad Granicum.

6, 9, 29. PRO SPE) Alii pro re, quidam coniungere vtramque le- ctionem prospere: Sed illa vera est. Amyntæ oratio haudquaquam pro spe ipsius gra- ta regi fuit. Omnia hic clara sunt.

6, 9, 31. TORMENTIS SVETRAHERÈ) Siue ipsius Philotæ mi- seratione, siue ne tormentorum cruciatu victus plures, & forte Cænum quoque ipsum nominaret, quomodo apud Tacit. 2, 68, 5. Remmius euocatus priori custodia regis adpost- tus, quasi per iram gladio eum transigit. vnde maior fides, conscientia sceleris, & metu iudicij, mortem Vonori inlatam. Tale quid Barclaius Argen. lib. II. de Erythene Regis aurigam, à quo in discrimen adductus vitæ fuerat, occidente. Nam qui sic occidunt, pro ami- cis facere videntur, vt in nece Agathoclis loquitur Polyb. 15, 31. Cuius rei metu con- stituerunt Imp. pereleganti l. fin. C. de malef. & mathem. vt, si quisquam clandestinis suppliciis etiam manifestum reum maleficæ artis oppresserit, vltimum supplicium non eua- dat, gemina suspitioni obnoxius, quod aut publicum reum, ne facinoris socios publicaret, seueritati legum, & debita subtraxerit questionem: aut proprium fortassis inimicum sub hu- iusmodi vindictæ nomine consilio atrociori confecerit. Ceterum priori potius suspitioni poterat obnoxius esse Cænus. Ei artificio adfuit, quod in Valerio Pontico vindi- catum ait Tacit. 14, 41, 2. qui & ipse specie accusandi, reos subtrahebat acriori cogni- tionem, quod reus, ait auctor, ne apud præfectum vrbis arguerentur, ad prætorum deuulisset, interim specie legum, mox præuaticando, vltionem elusus. Vnde fluxit illa quorun- dam scriptis tradita cautela, vt vocant: vltimo supplicio damnatum, grauiori aliquo crimine, vnde atrocior pœna irrogari debeat, postulare. Nec valde distat alia simu- latio, nisi quod laudabilis, qua apud Tacit. H. 1, 45, 5. Otho Cellum; apud Senec. de benef.

benef. 3, 23, 1. Grumentanae feminae ferri heram praesenti exitio exemerunt. Sed ut propius ad Curtium nostrum, velut in orbem acto sermone, redcamus, idem fere consilium, quod Cæno hic tribuitur, apud Dionem lib. 40. cuiusdam Romani fuit, qui Crassum occidit, *ne ritus in hostium manus veniret.* Quomodo C. Vettii ferus dominum potestati hostium eripuit, ut Seneca de benef. 3, 23, 6. narrat. & alius C. Marium de quo Val. Maxim. 6, 8, 2. Sic apud Tacit. H. 3, 65, 5. *obuius à Germanicis militibus Vitellium infesto ictu, per iram, vel quo maturius ludibriis eximeret; an tribunum appetierit, in incerto fuit.* Immanis illa Moscouiæ bellua, qua truculentior sol nunquam vidit, eandem ob causam in quendam ministrum suum seuit, quod Viscouacio Rutenicæ gentis oratori, cuius à corpore ab omnibus aulicis partes abscindi iusserat tyrannus, pudenda praefecisset, itaque ille expirasset, interpretans ad eripiendum doloribus hominem, id eum fuisse commentum. Oderbornius in vita Basilidis.

CAUSSAM DICENDI) Hoemalui, sic supra 4, 3, 22. *sacrum rependi.*

6, 9, 34. *PATRIO SERMONE*) De Macedonum lingua Athenæus 3, 33. *Atticos etiam plerisque noni, eo quod cum Macedonibus versati sine & permixti, à Macedonicis vocibus & loquendi proprietate non abhorreant.* Strabo quoque cum subiectas Macedonibus gentes enumerat, plerasque duplici sermone vsas scribit, patrio nempe, & Macedonico. Quod vero Lazius de Græcia tradit, parum à vero arbitror, Macedonum & Græcorum linguas tam distinctas fuisse, quam sint hodie Latina & Germanica. Omnes scriptores, qui de dialectis Græcæ linguæ agunt, Macedonicam inter Græcas numerant, nisi quod singulari dialecto, ut Laconica, Bæotica, Sicula, cum reliquis vteretur. Facile tamen concesserim rudes literarum Macedones, elegantem & Atticum sermonem non intellexisse, nec Atticos Macedonum, ut hodie, qui in principum palatiis versantur, ægre Heluetiorum, qui in agris duntaxat vixerunt, nunquam unquam emigrant, aut peregrinati sunt, voces assequuntur, nec Heluetii Palatinorum. Quemadmodum & vulgaris Græcorum hodierna, non parum distat ab erudita, ut ægre se mutuo intelligant: videturque communis Græcorum ἡ κοινὴ Ῥαδερὸς.

6, 9, 36. *SERMONIS PATRII*) Cuius usum diligenter retineri ex dignitate populorum est, ut ostendit Clapmar. de arcan. rerum publ. 3, 22. De Latinæ linguæ obseruantia apud Romanos Lips. de recta pronunc. Lat. ling. cap. 3. consulto.

TADERE) Veram puto scripturam aliorum Codd. *Equid videis adeo etiam sermonis patrii Philotam taderere.* Certe rotundior est, & omnino melior; ideo recepi. Ut prius fuerit, in variis reperies.

EVM) Non damno eum, malo tamen eo. *Dicere est causam agere.* Notebat scilicet agere patrio sermone. Acidalio approbante Raderus. Possit etiam legi *fastidii eum.* expuncto dicere.

6, 10, 1. *MODVM VERBORVM*) Tacitus 4, 69, 3. *Quando moesta, ubi semel prorupere, difficilius reticentur.* Appianus in Punic. de Hannone *ὡς δὲ συμφορῶν πόντος μεγαλοδύστης, miseriae desertos (loquaces) faciunt.* Raderus. Sic apud Thucyd. 3, 9, 32. *Plataenses: Hominiibus in hanc conditionem reductis, ut necessarium, ita difficilissimum est finem loquendi facere, quia cum sine loquendi finis vita periclitatur.* Synecius epist. 119. *ὅδῃ δὲ ἂν γένοιτο ἡ παύσις τῆς ῥητορικῆς.* Nihil enim possit esse, qui perpeius sit, desertius. In eandem sententiam Nazianzenus: *ὅδῃ δὲ παύσις εὐγενικῶν.*

6, 10, 3. *VTRIMQVE*) Legerim cum Acidalio *utique.* Possit tamen ferri etiam Modiana scriptura, *utrimque,* hoc sensu, cum illi utrinque ex accusatione